

Curs 4 – Finanțe și Contabilitate.

1. Departamentul de finanțe și contabilitate

Contabilitatea financiară (sau serviciul financiar contabil) este alcătuită din documente ale tranzacțiilor unei companii care au un impact asupra stării financiare a firmei. Activitățile de contabilitate sunt de două tipuri și anume: financiare și manageriale. Un tip suplimentar îl reprezintă contabilitatea taxelor. Deoarece contabilitatea taxelor este în mare parte necesară pentru raportarea externă a serviciului intern de beneficii, datele adunate pentru contabilitatea financiară formează baza pentru contabilitatea taxelor.

Declarațiile financiare obișnuite includ bilanțul financiar și declarațiile de venit. Bilanțul financiar prezintă soldul conturilor, ca de exemplu, câți bani se dețin, câți bani sunt datorați de către clienții firmei, costul materiei prime și a inventarului de bunuri, volumul monetar datorat furnizorilor, sumele datorate băncilor și altor creditori și sumele investite de către investitori în companie. Bilanțul financiar este o metodă bună de a crea o vedere de ansamblu asupra sănătății financiare a companiei la un anumit moment în timp.

Declarația de venit sau declarația de profit și pierderi arată vânzările companiei, costul vânzărilor, profitul și pierderile pe o anumită perioadă de timp (de obicei pe un trimestru). Profitabilitatea este importantă pentru creditori și pentru acționarii companiei. Este de asemenea o informație importantă pentru manageri. Un manager observă profitul ca pe un indicator al succesului și pierderile ca pe un indicator al problemelor ce trebuie rezolvate.

Companiile pregătesc declarațiile financiare trimestrial, foarte rar se poate întâmpla să fie mai des. Pentru a pregăti aceste declarații trebuie să înghețe conturile pentru a crea la acel moment de timp statisticile privind câștigurile/pierderile. Conturile nominale închise vor avea balanța zero de la care vor începe acumularea beneficilor și cheltuielilor pentru nouă perioadă de raportare. Pentru aceasta, angajații trebuie să verifice conturile pentru a vedea dacă sunt actuale. Dacă sistemul informatic al firmei generează regulat date precise la momente clar definite în timp atunci închiderea conturilor nu ridică probleme deosebite. Dacă această operație poate să consume foarte mult timp și să nu fie precisă.

Un avantaj al sistemelor informationale integrate este acela ca simplifică procesul de închidere a conturilor și de pregătire a declarațiilor financiare. Nu este necesar să se integreze date de la mai multe sisteme deoarece datele necesare sunt reținute într-un mod

centralizat. Într-un sistem ERP balanța și declarația de profit și pierderi sunt rapoarte ale bazei de date. Acestea pot fi generate rapid oricând și deoarece datele sunt citite direct din tabelele bazei de date aceste rapoarte vor fi mereu actuale.

O altă facilitate a unui sistem ERP este abilitatea de a afișa datele variat (cu mai multe sau mai puține detalii). Astfel se pot genera declarații financiare pentru variante diferite sau cu formate diferite pregătite pentru nevoile fiecărui utilizator.

2. Utilizarea sistemelor ERP în gestionarea informațiilor de contabilitate

Înainte de existența unui sistem centralizat companiile au folosit sisteme informatice diferite pentru fiecare departament, fiecare sistem având un anumit mod de a aduna și stoca datele. Astfel transferul de date între diferitele sisteme software nu a funcționat în timp real, ceea ce a dus la apariția unor inconsistențe în ceea ce privește datele, iar departamente precum cel financiar contabil puteau foarte ușor să ajungă să folosească date care nu erau actuale.

Un sistem ERP cu o bază de date centrală poate evita aceste probleme. De exemplu bunurile finale sunt transferate de la linia de asamblare la depozit. Un angajat din depozit poate cu ușurință să înregistreze tranzacția utilizând un terminal sau un scanner de cod de bare. Într-un SAP ERP, în modulul de management al materialelor, transferul va fi văzut ca o creștere a volumului de bunuri finite care sunt disponibile pentru expediere. Modulul pentru contabilitate observa evenimentul ca o creștere a valorii monetare a bunurilor finite. Într-un sistem ERP fiecare departament folosește aceeași bază de date pentru a înregistra datele operațiunii. Această bază de date fiind folosită mai târziu pentru a genera rapoarte manageriale, pentru declarații financiare și pentru a crea bugete.

În contabilitatea clasică, conturile companiei sunt ținute într-un registru numit registrul general. Într-un sistem SAP ERP, intrările în registrul general au loc simultan cu tranzacțiile realizate. Multe module din SAP ERP determină introducerea de date de tranzacție în registrul general ca de exemplu:

- vânzările și distribuția – se realizează înregistrarea vânzărilor, se actualizează un registru general care indică care client datorează bani pentru bunurile primite;
- managementul materialelor – se controlează achizițiile și înregistrările schimbărilor de inventar; crearea unei comenzi de achiziție crează o intrare în registrul general astfel încât compania se obligă să plătească bunurile pe care le va primi;
- contabilitatea financiară – se gestionează intrările care trebuie încasate respectiv care trebuie achitate din cele două module de mai sus; acesta este modulul din care se închid intrările din registrul general la finalul unui an fiscal;

- controlul profitului – se urmăresc costurile asociate cu producția de bunuri; este nevoie de crearea unei imagini foarte clare despre costurile de producție astfel putându-se lua decizii privind prețul produsului și investițiile de capital;
- resursele umane – se gestionează recrutarea, angajarea, compensarea, terminarea serviciilor cu angajații; modulul Resurse Umane gestionează beneficiile și generează statele de plată;
- managementul mijloacelor fixe – se realizează gestionarea mijloacelor fixe și deprecierea lor în timp.

3. Managementul soldurilor în SAP ERP

Acest management al soldurilor se referă la creditele clienților unei companii, mai exact la plățile pe care clienții trebuie să le facă către companie în schimbul realizării produselor după ce s-a preluat o anumită comandă (cât trebuie să plătească fiecare client în parte pentru fiecare produs sau serviciu cerut)

În continuare este prezentată soluția SAP ERP. Sistemul permite companiei să stabilească o limită de credit pentru fiecare cumpărător, adică să impună o anumită sumă maximă care poate fi datorată de un client la un moment dat. După fixarea acestei limite orice depășire a acesteia la formarea comenzii este semnalată. Fig. 1.1 este prezentat un exemplu de interfață grafică pentru configurarea soldului clienților, iar în Fig. 1.2 este prezentat un mesaj de avertisment care apare atunci când limita de credit este depășită.

Customer	3414	Ancofer
Credit control area	3000	Credit control area North America
Currency	USD	

Status		Dunning data	
Credit limit	1.000.000,00	Dunning Area	
Credit exposure	0,00	Last dunned	
Cred.lim.used	0,00 %	Leg.dunn.proc.	
Horizon	28.02.2010	Dunning level	0

Payment history/arrears		Control	
With cash disc.	0,00	Risk category	001
W/o cash disc.	0,00	Last int.review	25.07.1996
		☐ Blocked	
		Cred.rep.grp	002
		Payment index	70
		Rating	4A2
		Last ext.review	29.03.1996
		Monitoring	12.12.1996

Payment data	
DSO	0
Clearing amount	0,00
Author.deduct.	0,00
Unauthor.deduc.	0,00

Fig. 1.1. Exemplu de interfață grafică pentru configurarea soldului clienților.

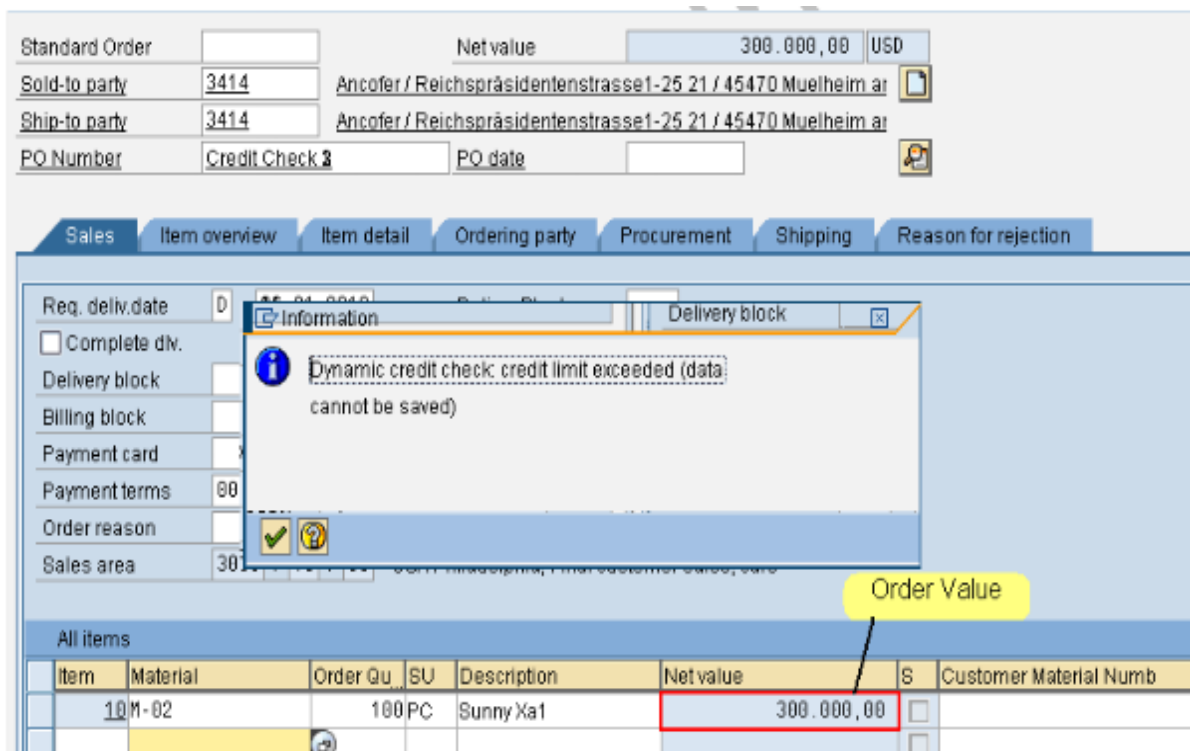

Fig. 1.2. Exemplu de mesaj de avertisment care apare când limita de credit pentru un anumit client este depășită.

4. Tranzacțiile din interiorul companiei

Tranzacțiile dintre companiile-mama și filiale, cunoscute și sub numele de tranzacții din interiorul companiei, trebuie eliminate din înregistrările companiei-mamă deoarece aceste tranzacții nu presupun o intrare/ieșire propriu zisă în/din companie.

Să presupunem că Acme Inc. deține Bennett Manufacturing. Compania Bennett vinde materie primă companiei Acme Inc. în valoare de 1 mil. de dolari. Acme folosește apoi materia primă pentru a realiza produse finite. Vânzările companiei Bennett reprezintă de fapt costuri de vânzare ale companiei Acme. Așadar, se poate considera că banii doar au trecut dintr-o parte în alta în cadrul companiei-mama. O companie nu poate realiza profit vânzându-și tot ei produse.

Adesea, companiile desfășoară tranzacții comerciale cu filialele lor. Dacă o companie face acest lucru, atunci asemenea tranzacții se vor realiza în mod frecvent. Ținerea evidenței acestor tranzacții și realizarea modificărilor care se impun, poate fi o adevărată provocare pentru contabili.

Natura integrată a unui sistem ERP și folosirea unei baze de date comune și managementul de raportare construit, creează numeroase beneficii. Deși raportarea informațiilor din situațiile financiare este un lucru comun, de obicei este foarte dificil pentru

companii sa realizeze rapoarte potrivite pentru situații potrivite. Fără un sistem ERP, operatiunea de identificare și urmărire a tuturor sumelor ce trebuie introduse într-un raport este o operațiune monumentală. Cu ajutorul unui sistem ERP, o mare cantitate de informații sunt disponibile în scopul raportării acestora.

5. Managementul bazat pe rapoarte și instrumente de analiză

Registrele contabile sunt înregistrate în baza de date comuna. Avantajul folosirii unei baze de date constă în posibilitatea de a realiza rapoarte standard precum și de a raspunde la întrebări aleatoare. O întrebare aleatoare este o întrebare spontană.

Programele de contabilitate tradiționale nu sunt optimizate pentru a realiza alte sarcini decât înregistrările standard, dar bazele de date oferă această posibilitate. Așadar, când înregistrările sunt stocate într-o bază de date, utilizatorul obține două beneficii. Înregistrarea poate fi stocată într-un program contabil, și înregistrările pot fi interogate datorită limbajului încorporat în baza de date.

Astfel, un utilizator care dorește să afle care sunt cele mai mari 10 comenzi făcute de un anumit client pe perioada anului anterior poate realiza o interogare pentru a afla răspunsul. În mod normal, această interogare ar putea accesa în mod direct înregistrările referitoare la tranzacții pentru a afla răspunsul. În practică, acest lucru ar însemna ca analiștii care realizează aceste interogări accesează înregistrările în același timp în care sunt înregistrate tranzacțiile actuale. Această competiție poate încetini procesul chiar și în cazul unei baze de date performante. Soluția SAP pentru această problemă este furnizarea unui depozit de date pentru fiecare modul major. Un depozit de date reprezintă stocarea datelor obținute din diferite surse. Analiștii pot folosi aceste depozite fără a afecta securitatea datelor sau performanța bazei de date centrale. SAP ERP ofera instrumental numit Sistemul de Informații despre Vânzări pentru interogarea înregistrărilor referitoare la vânzări, și instrumental numit Sistemul de Informații Logistice pentru interogarea înregistrărilor referitoare la expediere/transport.

Un sistem ERP este o componentă cheie în crearea rapoartelor necesare managementului. Raportul contabil managerial ajută managerii companiei să înțeleagă modul în care compania obține bani: ce produse sunt profitabile, unde trebuie reduse costurile, și așa mai departe.

Rapoartele financiar contabile sunt folosite pentru a informa părțile externe – acționarii (interesați) și agențiile guvernamentale – despre cât de bine se descurcă compania din punct de vedere financiar.

6. Arhivarea

Unul dintre primele lucruri pe care îl observă un utilizator al SAP ERP este faptul că sistemul software oferă foarte puține posibilități de a șterge o înregistrare. Există opțiuni pentru creare, schimbare și afișare, dar nu pentru ștergere. Înainte ca un material să poată fi șters din sistemul SAP ERP, utilizatorul trebuie să creeze o înregistrare contabilă a existenței aceluși material. Datele vor fi înlăturate din sistemul SAP ERP doar după ce au fost în prealabil înregistrate pe suport media pentru stocare permanentă. Această stocare permanentă, sau arhivă, permite auditorilor să reconstituie situația financiară a companiei la orice moment din trecut.

În plus sistemul SAP ERP ține evidența înregistrărilor atunci când datele sunt create sau modificate. De fiecare dată când un utilizator schimbă informațiile referitoare la un material, sistemul ține evidența modificărilor efectuate, și anume, cine a operat aceste modificări și când.

7. Autorizarea utilizatorilor

Un alt mod prin care sistemul SAP ERP poate evita ca un angajat să efectueze plăți către un vânzător fictiv este prin autorizarea utilizatorilor și separarea atribuțiilor. SAP ERP dispune de instrumente administrative sofisticate care permit nivele diferite de autorizare din partea managementului, pentru a se asigura că angajații pot efectua doar tranzacțiile care intră în atribuțiile lor. Gestionarea modului în care au fost folosite autorizările poate fi unul dintre cele mai complexe sarcini dintr-un sistem ERP.

8. Grupurile de toleranță

O alta metodă prin care un sistem ERP se asigură că angajații nu își depășesc autorizarea în ceea ce privește tranzacțiile financiare este stabilirea unor plafoane până la care angajații pot efectua operațiuni. În cadrul sistemului SAP ERP, acest lucru se face prin folosirea Grupurilor de Toleranță.

Grupurile de Toleranță impun limite asupra prețului unui singur bun dintr-o factură, precum și asupra valorii totale a facturii. La fel de importantă este și stabilirea unor limite asupra diferențelor de plată. Să presupunem că unui client i s-a emis o factură în valoare de 1005Lei dar din greșeală se plătesc doar 1000Lei. Costurile pe care le-ar implica efectuarea unei o a doua plăți pentru numai 5Lei, îi va costa atât pe vânzător cât și pe cumpărător mai mult de 5Lei. În acest caz este mai avantajos să se accepte plata de 1000Lei ca plată integrală, iar diferența de 5Lei să fie înregistrată ca variație.

Astfel utilizatorului i se permite să efectueze înregistrări inexacte, atâta timp cât diferența nu depășește 1% din valoarea totală facturată. Dacă un angajat nu este înscris în niciun grup de toleranța, atunci se aplică automat limitele predefinite. În ceea ce privește autorizațiile, este o practică preventivă definirea unui grup de toleranță standard cu limite restrânse de autorizare.

9. Transparența financiară

O trăsătură definitorie a oricărui sistem ERP este posibilitatea de a observa în detaliu un raport până la documentele sursă (tranzacțiile) care le-au creat. De exemplu, dacă graficul de vânzări este foarte ridicat pentru o anumită regiune, utilizatorul poate efectua dublu click pe grafic și să extragă informațiile referitoare la toate acele vânzări, pentru a verifica corectitudinea rezultatelor. Posibilitatea de a extrage informații direct din rapoartele înregistrărilor face mai ușoară sarcina auditorilor de a verifica integritatea rapoartelor.

Cu numai câteva click-uri, un auditor se poate deplasa de la o declarație generală la o situație amănunțită pentru a afla toate amănuntele referitoare la un angajat din cadrul centrului de Cercetare și Dezvoltare care a luat 110 kilograme de orz din inventar pentru dezvoltarea produsului. Cu ajutorul unui sistem ERP bine implementat și gestionat, există punți directe între situațiile financiare ale companiei și tranzacțiile individuale care au alcătuit acele documente, pentru ca fraudă și abuzul să poată fi detectate cu o mai mare ușurință.

10. Probleme care pot să apară în lipsa unui sistem informatic integrat

Managerii care se ocupă cu analiza și profitul vânzărilor folosesc datele contabile pentru generarea unor rapoarte și statistici. În cazul în care datele despre comenzile clienților nu sunt corecte rapoartele și statisticile realizate pot duce la mari pierderi. Motivele care pot influența corectitudinea datelor unor comenzi pot fi:

- înregistrări incomplete;
- realizarea unui inventar nepotrivit al costurilor;
- probleme legate de adunarea datelor de la diverse filiale.

Înregistrări incomplete – fiecare departament din cadrul companiei păstrează înregistrările proprii precum și evoluțiile fiecărei vânzări. Dacă departamentul de vânzări când înregistrează o vânzare salvează pentru vânzarea respectivă codul regiunii, iar dacă departamentul de distribuție salvează pentru o vânzare codul țării, atunci în cazul în care se va cere un raport care să urmărească costul vânzărilor din anumite țări dintr-o anumită

regiune pentru anul anterior nici unul din cele două departamente nu va putea să ofere un răspuns. Va fi nevoie ca un contabil să execute următorii pași:

1. să solicite documentele vânzărilor de la fiecare departament;
2. să găsească corespondența între codul de țară și cel de regiune;
3. să facă un sumar după țară și regiune.

Folosind un sistem ERP, toate aceste eforturi și probleme ale datelor sunt diminuate sau chiar eliminate pentru că toate departamentele își vor stoca datele în același fel în aceeași înregistrare. Astfel că rapoartele și statisticile se pot genera foarte ușor și corect de către un simplu contabil.

Inventar nepotrivit al costurilor – calculul corect al costurilor este una dintre cele mai importante proceduri în orice companie. Orice manager trebuie să cunoască exact costul de fabricare al fiecărui produs astfel încât să poată decide dacă este profitabil sau nu.

Costul fabricării unui produs este compus din trei elemente: costul materiei prime, costul fabricării produsului, costuri alternative. Costul materiei prime și costul fabricării sunt numite costuri directe iar costurile alternative sunt numite costuri indirecte. Aceste costuri alternative sunt de obicei foarte greu de stabilit, dar ele fac parte din crearea unui produs așa că firma respectivă trebuie să știe la ce anume se așteaptă. Cea mai uzuală metodă de aproximare a costurilor indirecte este utilizarea totalului orelor de funcționare a utilajelor folosite, cu premiza de-a afla costul unei ore de fabricare. Astfel că pentru fiecare oră cu care se întârzie fabricarea unui produs se poate calcula costul suplimentar. Aceași metodă se poate aplica și în cazul angajaților companiei. De asemenea o companie își poate calcula costurile și în funcție de experiența în producerea unor produse.

Majoritatea companiilor fără un sistem de contabilitate integrat își analizează variația costurilor foarte rar și de multe ori nu se știe exact care sunt costurile pentru producerea unei părți a unui produs final.

Folosind un sistem ERP toate costurile de producție pot fi înregistrate într-o baza de date globală la nivelul companiei. De câte ori apare un cost suplimentar acesta este înregistrat. Astfel că orice acțiune viitoare poate fi calculată și observată din rapoartele despre costuri care au fost înregistrate în sistemul ERP. Informațiile pe care acest sistem le oferă pot fi oricât de detaliate incluzând până și faptul că dacă apare o cerere din partea unui client care oferă o anumită sumă pentru produsul cerut, introducând datele despre producerea aceluși produs sistemul este capabil să ofere cu o aproximație costul produsului și informații despre profitabilitatea producerii acestuia. Totodată informând compania despre posibilitatea de producție bazându-se pe resursele disponibile și costuri.

Probleme legate de adunarea datelor de la diverse filiale – într-o companie care funcționează în mai multe locații simultan care deține fiecare câte un sistem de calcul, adunarea tuturor datelor și procesarea acestora este foarte dificilă și supusă multor riscuri.

Avantajul oferit de sistemele ERP este integrarea acestor date în cadrul unui singur sistem de calcul care poate oricând să ofere informații despre fiecare locație în parte și care este capabil să îmbine aceste informații cu scopul de a oferi o imagine cât mai detaliată a ansamblului funcționării companiei.